

Posudek

školitele na dizertační práci Elie Lorenzen, LL.M. s názvem 'Home State Duty to Protect in Business and Human Rights Through the Prism of Extraterritorial Jurisdiction' předložené na PF UK

Dizertační práce je zaměřena na otázky povinností domovských států v oblasti ochrany lidských práv ve vztahu k nadnárodním společnostem. Dizertační práce je napsána v anglickém jazyce.

Práce se zabývá novým aktuálním tématem zaměřeným na rostoucí úlohu nadnárodních společností ve vztahu ke státům a také jednotlivcům. Jak autorka ve své práci uvádí, navzdory tomu, že nadnárodní společnosti mají způsobilost porušovat lidská práva nemají přímé závazky v oblasti mezinárodního práva lidských práv. Jsou to právě hostitelské státy, které mají primární povinnost chránit jednotlivce před škodlivými vlivy nadnárodních společností, které působí na jejich území. Problémem však je, že hostitelské státy jsou typicky rozvojovými zeměmi a jsou tudíž často neschopné nebo neochotné použít svou moc při ochraně lidských práv proti mnohem mocnějším korporacím (str. 124). Dizertační práce se snaží reagovat na neuspokojivý stav právní úpravy podnikání a lidských práv. Cílem je rozsáhlá studie o povinnosti domovského státu chránit lidská práva.

Řešení spatřuje uchazečka v povinnosti domovských států ukládat povinnosti v oblasti lidských práv korporacím, které působí v hostitelských státech. Jedná se o otázky *extraterritoriální* jurisdikce, kterou uchazečka ve své práci zkoumá. Nicméně výzkum povinnosti domovských států před *extraterritoriálním* porušováním lidských práv ze strany korporací, je teprve v počátcích. Zatímco většina odborníků na lidská práva zastává názor, že povinnost chránit lze domovským státům přisoudit již v rámci stávajícího rámce mezinárodního práva lidských práv, jiní právní odborníci tomuto názoru silně oponují. Názory odborníků jsou v tomto směru nejednoznačné.

V dizertační práci autorka zkoumá povinnost domovských států chránit lidská práva. Konkrétně se zabývá její existencí, přípustností a přičitatelností. Na základě analýzy lidskoprávní judikatury autorka zjišťuje, že ačkoli je trend ve prospěch povinnosti chránit lidská práva nesporný, závazná povinnost domovského státu zatím nevzniká. Konečně, opírajíc se o institut jurisdikce v mezinárodním právu v oblasti lidských práv autorka dizertační práce dospívá k závěru, že lze v budoucnu závaznou povinnost domovským státům přičíst, a to v rámci příčinného pojetí jurisdikce.

Pokud je o hodnocení, dá se konstatovat, že autorka zcela naplnila cíl své dizertační práce. Práce má logickou strukturu, uchazečka prokazuje své schopnosti vědecké práce, kdy se jí daří provádět podrobnou analýzu norem v oblasti mezinárodní ochrany lidských práv se zaměřením na otázky jurisdikce. Činí přínosné úvahy v oblasti *de lege ferenda*.

Nutno zdůraznit, že uchazečka zpracovávala své téma s velkým zájmem a zpracovávané části dizertační práce často konzultovala. Dizertační práce plně splňuje požadavky kladené na tyto práce a doporučuji jí k ústní obhajobě.

V Praze dne 30. 9. 2024

prof. JUDr. Jan Ondřej, CSc., DSc.